

בוושינגטון מנסים לשלוט בגחלים הלוחשות ומאיצים מהלכים לקראת 18.11

02.11.2025 | שבת בן מאיר written by

בזמן שישראל נסערת מההתפתחויות בפרשת הפרקליטות הצבאית הראשית ומנסה לתמרן בסבך ההסדרים העמומים ברצועת עזה, בוושינגטון מאיצים את המהלכים לקידום תכניותיו הגדולות של הנשיא טראמפ למזרח התיכון.

תאריך היעד אליו מכוונים מאמצי הממשל האמריקני הוא 18 בנובמבר – מועד ביקורו של יורש העצר הסעודי מוחמד בן סלמאן. במהלכו יוכרז כנראה על כינונה של ברית הגנה מורחבת ועל עיסקאות נשק בין המדינות, בטרם התברר כיצד תסוכם דרישת סעודיה להעשרה עצמאית של גרעין.

הכרזות הצמרת האיראנית על נחישותה לבנות מחדש את המתקנים שהותקפו ולהמשיך להעשיר גרעין, ישמשו את בן סלמאן להצדקת דרישתו. בצר לו, הוא כנראה יציב דרישה זו ברשימת התנאים והתמורות לקידום נורמליזציה עם ישראל, לאחר שבקשתו לסלול נתיב להסכמה על אופק מדיני ישראלי-פלשתיני, נענתה במסגרת תכנית 20 הנקודות של טראמפ.

ערב הסעודית אמנם בירכה על הפסקת האש בעזה והביעה תקווה ליציבות, אך כמו איחוד האמירויות גם היא ספקנית באשר ליכולת לממש את מתווה טראמפ לסיום המלחמה. שתי המדינות מתנות את השתתפותן בתהליכי השיקום של הרצועה, בהפסקת אש יציבה ומתמשכת, נסיגה ישראלית הדרגתית, פירוק חמאס מנשק, והעברת סמכויות לרשות הפלשתינית או לגוף אחר בעל לגיטימציה בין-לאומית.

יש להניח כי טראמפ ואנשיו ינסו להכניס גם את זאת לסל הדרישות שישראל תצטרך להסכים להן, במסגרת המגעים להנעת תהליך הנורמליזציה.

כשבוע לפני ביקורו של בן סלמאן יבקר בוושינגטון הנשיא הסורי אחמד א-שראע, שיעסוק ביחסים הבילטרליים עם ארה"ב, אך יש להניח שיחסיו עם ישראל יידונו גם הם, על רקע המגעים שמתנהלים לכינון הסדרים ביטחוניים עם ישראל.

לתוך הקלחת המדינית הזו נכנסת גם המתיחות הביטחונית בזירה הלבנונית על רקע מאמצי השיקום וההתחמשות של חיזבאללה ולנוכח כישלונם של הממשל הלבנוני בפירוק אירגון הטרור מנשקו.

הנתונים שחשף תומאס ברק – השגריר האמריקני בטורקיה על סדרי הכוחות ואמצעי הלחימה שנותרו בידי חיזבאללה ועל קשיי הממשל הלבנוני בהתמודדות עם אתגריו, כמו גם אזהרותיו

של שר הביטחון כ"ץ, החזירו אל השיח הציבורי את האפשרות לסבב לחימה נוסף בלבנון, למרות הדיבורים על עת שלום.

מה ניתן ללמוד מכל זאת?

ראשית, חוסר יציבות. זהו המאפיין העיקרי במציאות האזורית. המעורבות העמוקה וההשגחה הצמודה מצד טראמפ ואנשיו היא עדות להבנתם כי בכל הזירות הגחלים עדיין לוחשות.

שנית, עמימות. ההסדרים שגובשו בכל אחת מהזירות, לא "סגרו את הפינות". העמימות איפשרה הסכמות מהירות, אך הותירה מרחב לפרשנויות מנוגדות. מה שיקרה בשטח הוא מה שייעצב את המציאות.

שלישית, פירוז ופירוק מנשק. המחשבה כי ניתן להגיע לכך מול "ציר ההתנגדות" באמצעות הסכמים מדיניים, היא נאיבית. במאמר המערכת באתר אלרסאלה של חמאס, בשבוע שעבר, העריכו הכותבים כי בעזה ובלבנון המאמצים לפירוק חמאס וחיזבאללה יסתיימו בכישלון חרוץ.

זאת, לנוכח משמעותו של הנשק ב"תפיסת ההתנגדות" ולאור ההבנה כי פירוק האירגונים מנשקם יסמל את חיסולו האמיתי של ציר ההתנגדות. תוצאה שהאירגונים אינם יכולים לאפשר מאחר שבשתי הזירות אין גורם שלטוני שמסוגל לעשות זאת.

נחפזנו בהרפיית הלחץ הצבאי?

אמירתו של קלאוזביץ כי המלחמה והמדינאות ממשיכות זו את זו נשמעה רבות במחוזותינו. בעיקר מצד מי שרצה לשכנע כי הגיע זמנו של המעשה המדיני. על רקע התמונה המתוארת, יש מקום לתהות אם לא נחפזנו בהרפיית הלחץ הצבאי.

כך או אחרת, עדיין לא מאוחר להפיק את הלקחים ולתקן. לפני הכל, באף אחת מהזירות ומול כל אחד מהשחקנים, אין לשלם בהישגים ממשיים תמורת הבטחות עתידיות. הדברים אמורים ביחס לשימור הנוכחות וחופש הפעולה בסוריה, ביחס להעשרת גרעין בסעודיה וביחס למתווים מדיניים מול הפלסטינים.

שנית, אין להתפשר במאבק למניעת השיקום וההתחמשות של חיזבאללה וחמאס. עם כל הכבוד לגורמי התיווך וגם לארה"ב, את העבודה רק ישראל תבצע.

שלישית, יהיו אשר יהיו ההסכמים וההבנות, המציאות בשטח תעוצב על ידי מעשים. ישראל צריכה לנצל את העובדה שחמאס וחיזבאללה נמצאות בעמדות חולשה ולכפות את ההסדרה הרצויה לה.

אין לכחש, מדיניות זו טומנת בחובה סיכונים להתלקחויות, לחיכוכים עם המתווכות ואולי גם

הממשל האמריקני, אך מחירה של החלופה האחרת, גבוהים יותר.

פורסם בישראל היום, בתאריך 02 בנובמבר, 2025.